

Jaarverslag Scaliger Instituut 2015

Het Scaliger Instituut heeft als doel het gebruik van de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden (UBL) in onderzoek en onderwijs te stimuleren en faciliteren door studenten en onderzoekers uit alle disciplines in contact te brengen met de grote rijkdom en verscheidenheid ervan via colleges, lezingen, onderzoeksprojecten en andere activiteiten. De Scaligerleerstoel werd in 2015 bezet door Professor dr. H. Beukers. Het Scaliger Instituut wordt bijgestaan door een Wetenschappelijke Adviesraad waarin hoogleraren uit verschillende faculteiten zitting nemen.

De coördinator Kasper van Ommen besteedt 50 % van zijn fulltime aanstelling aan de taken die uit de activiteiten van het Scaliger Instituut voortkomen of door hem worden georganiseerd.

Daarnaast was Van Ommen betrokken bij de organisatie van de tentoonstelling *De Groene schatkamer*, over 425 jaar Hortus Botanicus die van 12 juni t/m zaterdag 20 september 2015 in de UBL was te bezichtigen.

Van Ommen trad eind 2015 toe aan de redactie van *De Boekenwereld*, het tijdschrift voor Bijzondere Collecties en coördineerde de samenstelling en de publicatie van het eerste themanummer van het tijdschrift van de UBL over *W.O.J. Nieuwenkamp en de Nieuwe Kunst* (tevens tentoonstelling in de UBL van 21 januari-17 mei 2016 waarbij Van Ommen als medesamensteller was betrokken).

De openingslezingen en de presentatie van de website Leidse Hoogleraren vanaf 1575 (<http://hoogleraren.leidenuniv.nl/>) in het Klein Auditorium op 27 oktober werden georganiseerd en gecoördineerd door Van Ommen.

Stichting Scaliger Instituut

Sinds 2011 is het Scaliger Instituut een stichting. De stichting heeft ten doel een breed publiek kennis te laten maken met de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden. De stichting tracht dit doel te bereiken door het gebruik van de bijzondere collecties in onderwijs en onderzoek te stimuleren, het opzetten van Fellowshipprogramma's en het organiseren van symposia, tentoonstellingen, lezingen e.d. De stichting maakt het mogelijk om subsidieaanvragen in te dienen bij fondsen en instellingen. De stichting heeft een ANBI status. Het bestuur bestaat uit K. De Belder MA MLIS (voorzitter), Professor dr. W. van den Doel (lid), Dr. A. Th. Bouwman (lid) en drs. K. van Ommen (secretaris/penningmeester).

Het bestuur kwam in 2015 twee keer bij elkaar voor een vergadering.

In 2015 werden de statuten van de stichting aangepast en werd er een apart bankrekeningnummer voor de stichting geopend.

Wetenschappelijke Adviesraad (WAR)

De WAR bestaat naast de voorzitter Professor dr. H. Beukers uit de volgende leden: dr. E de Bruyn (Kunstgeschiedenis), Professor dr. A. de Jong (Theologie), dr. M. Keblusek (Kunstgeschiedenis), Professor dr. F. van Lunteren (Wis- en natuurkunde), Professor dr. J. Pollmann (Geschiedenis), dr. A. Seyed Gohrab (Perzische taal en cultuur), Professor dr. I. Sluiter (Klassieke talen) en dr. G. Warnar (Nederlands).

Scaliger-professor Beukers ontving namens de Keizer van Japan uit handen van de Japanse ambassadeur in Nederland de Orde van de Rijzende zon met gouden stralen, een hoge onderscheiding voor zijn inzet ter promotie van de academische uitwisseling en de verstandhouding tussen Japan en Nederland.

Fellowshipprogramma

Er waren in 2015 in totaal 19 fellows en 3 gastonderzoekers aan het instituut verbonden. De Brill Fellows worden gefinancierd door Koninklijke Uitgeverij Brill te Leiden. De Elsevier fellows kunnen worden aangesteld door de ondersteuning door Uitgeverij Elsevier te Amsterdam. Sinds 2013 is met de ondersteuning van de Stichting Van de Sande te Vlissingen een gesponsord Fellowshipprogramma aan het programma van het Scaliger Instituut toegevoegd. Met de ondersteuning van de Juynboll Stichting werd in 2015 een vierde gesponsorde Fellowship mogelijk gemaakt.

Op de valreep van 2015 werd bekend dat de *Isaac Alfred Ailion Foundation* het Scaliger voor een periode van vijf jaar zal ondersteunen met een Isaac Alfred Ailion Fellowship. De Isaac Alfred Ailion Fellowship spitst zich toe op de bestudering van de Japanse taal en cultuur. Met de beurs kunnen de fellows hun onderzoek uitvoeren in de bijzondere collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden.

Brill Fellowship

Ook in 2015 bekostigde Uitgeverij Koninklijke Brill het verblijf van drie zogenaamde 'Brill fellows' bij het Scaliger Instituut. Voor de selectie en

beoordeling is een aparte board verantwoordelijk. Het bezoek van de fellows aan de bibliotheek mondt regelmatig uit in een publicatie van het onderzoek in een van de tijdschriften en/of reeksen van uitgeverij Brill.

De Brill fellows die voor het jaar 2015 werden aangesteld, waren:

Professor Walter Melion (Chairman, Art History Department, Asa Griggs Candler Professor of Art History, Foreign Member, KNAW, Royal Netherlands Academy of Arts and Sciences): ‘Imago veridica: The Visual Form, Function, and Argument of Joannes David, S.J.’s Four Latin Emblem Books’

Dr. Annick Anne Regourd (CNRS, Frankrijk): Examination of the Abu Subbak papers in Yemenite manuscripts of Leiden University Libraries

Omer Kocyigit MA: The Struggle for legitimacy. Wahhabi and Sudanese Mahdi Movements against the Ottoman Empire

Op 17 augustus hield Brill fellow Walter Melion de jaarlijkse Brill lezing over het grafische werk van Goltzius dat hij in de collectie van de UBL heeft onderzocht. De titel van de lezing was “Trees in Human Guise” Hendrick Goltzius on the Generative Potency of Art and Nature.

Elsevier Fellowship

Met ingang van 2012 financiert Uitgeverij Elsevier een Elsevier Fellowship aan het SI te voor € 10.000 per jaar voor een periode van drie jaar. Per jaar worden 1-2 fellows aangesteld, die onderzoek doen in de collecties van de UBL en de Elsevier Heritage Collection (zie: <http://www.elsevierheritagecollection.org/>). Er is een bedrag van € 4.000 gereserveerd voor consultancy (conservering, behoud, expertise) en voor onderwijs. Bij de uitvoering van het programma zijn voor het gedeelte consultancy ook conservator dr. Anton van der Lem, restaurator Karin Scheper en professor Paul Hoftijzer (Boekwetenschap) verbonden.

De Elsevier fellows die werden aangesteld, waren:

Ingeborg van Vugt MA (UVA): Mapping the Network of Nicolaas Heinsius: Connecting Book Agency in the Dutch Republic and Italy in the 17th Century

Dr. Nil Pektas (University of Manchester, Engeland): Learning Turkish in

Renaissance Europe 1500-1700.

Op 12 november werd in het hoofdkantoor van uitgeverij Elsevier een lezing gegeven door Elsevier fellow Nil Pektas. Zij sprak over de Scholarly, Diplomatic, and Religious interest in the Ottoman Language in Renaissance Europe (1500-1700). Er waren 50 personen bij de lezing aanwezig.

Van de Sande Fellowship

Het bestuur van de Stichting Van de Sande heeft in 2015 besloten om de Van de Sande Fellowship voor een periode van drie jaar te continueren.

De afgelopen twee jaar heeft het Fellowshipprogramma zichzelf bewezen. In 2014 en 2015 zijn er met de steun van de stichting vier fellows in staat gesteld om hun onderzoek in de collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden uit te voeren. De stichting voorziet nu in financiering van het programma in de periode 2016-2018.

De Van de Sande fellows 2015 waren:

Alexander Döll (University of Würzburg, Duitsland): A German poet's botanical research in Leiden in the middle of the 17th century

Marjolein de Vos MA, The collections of Wittop Koning and Grendel: provenance, bindings and annotations.

Op 24 augustus vergaderde het bestuur van de stichting in de universiteitsbibliotheek. Na afloop van de vergadering presenteerden de Van de Sande fellows 2014 Marjolein De Vos en Peter van den Hoof f hun resultaten van hun onderzoek aan het bestuur.

Op 5 november verzorgde Van de Sande fellow Alexander Döll een lezing over zijn onderzoek naar Daniel Casper von Lohenstein and the *Arminiusroman*.

Juynboll Fellowship

Met de financiering van de Juynboll stichting werd in 2015 een vierde Fellowship aan het programma toegevoegd: De Juynboll Fellowship

Het nieuwe Juynboll Fellowshipprogramma biedt binnen- en buitenlandse wetenschappers de mogelijkheid om vanaf 2015 onderzoek te doen in de Bijzondere Collecties van de Universitaire Bibliotheken Leiden. De beurs ondersteunt wetenschappers voor een periode van maximaal twee maanden in hun onderzoek naar de Arabische en Islamitische collecties.

De Juynboll Stichting (<http://juynbollstichting.nl/>) is in 2011 opgericht als erfgenaam van de in 2010 overleden dr. G.H.A. Juynboll. Één van de hoofddoelstellingen van de Juynboll Stichting is het bevorderen van wetenschappelijk werk en onderzoek in de vakgebieden Arabisch en Islam.

De eerste Juynboll fellow was dr. Houari Touati (EHESS Parijs, Frankrijk): Writing, Producing and Transmitting in Early Islam, die van 1 juli t/m 1 september onderzoek in Leiden heeft gedaan.

Overzicht Scaliger fellows en gastonderzoekers

Gastonderzoeker Marijke Tolsma: Athenae Batavae

Gastonderzoeker Dr. J. De Landtsheer: Brievenproject Justus Lipsius

Gastonderzoeker prof. dr. Freek de Wolff: Onderzoek naar MS Sca 1 (OR 4728): Medicinae Rabbi Isaac

Januari-februari: Dr. Robin Onno Buning (History Faculty, Oxford University, Engeland): Reassembling the correspondence of Isaac Vossius: a European Network of Knowledge

22 april -20 mei: Bhowmik Moushumi (Jadavpur University Kolkata, India): How Arnold Bake's Negal years are documented and archived in his correspondence and photographs, mainly from Santiniketan, and other related papers

1 juni-1 juli: Dr. Jasper van der Steen (Universiteit Leiden): The Nassaus Ltd: a Dynastic Family Business in Early Modern Europe, c. 1550-1750

17-22 juni: Gastonderzoeker Prof. dr. Douwe Runia (University of Melbourne, Australië)

Juni-juli: Dr. Christoph Rippe (Nationaal Museum van Wereldculturen, Leiden):
Vision in Correspondences of Early International Museum Networks (1880s-
1914)

16 juli-16 augustus: Dr. Agnieszka Rec (Yale University, Verenigde Staten):
The network of Alchemists in Early Modern Central Europe

21 juli-medio augustus: Dr. Orsolya Retehlyi (ELTE, Budapest, dept. of Dutch
Studies, Hongarije): The portrayal and use of Hungarian political themes in
Dutch drama in the 17th and 18th centuries

27 juli-10 augustus: Dr. Emma Gilby (University of Cambridge, Engeland):
Goulu, Longinus and the “Querelle des lettres”

7-21 augustus Dr. Birger Vanwesenbeeck (Fredonia State University of New
York, Verenigde Staten): Johan Huizinga and Symbolism

14-25 september: Dr. Giuseppe Pezzini (Magdalen College, Oxford, Engeland):
The Leiden Manuscripts of Terence

Oktober: Franceschini Marco (University of Bologna, Italië): A Study to the
Sanskrit manuscripts written in Tamilian Grantha script in the Van Manen
collection

Oktober-november: Dr. Michelle Moseley-Christian (Virginia Polytechnic
Institute and State University, Verenigde Staten): Anthropoids and Questions of
'Human Uniqueness ' in Early Modern Dutch Image and Text

Samenwerking met Onderwijs- en Onderzoeksinstituten

Het Scaliger Instituut werkt bij het organiseren van symposia, lezingen en seminars regelmatig samen met verschillende partijen uit de faculteiten van de Leidse Universiteit. Tijdens deze activiteiten wordt zoveel mogelijk gebruik gemaakt van objecten uit de bijzondere collecties van de bibliotheek, bijvoorbeeld door ze te tonen aan het publiek. De Scaliger professor verzorgde de collegereeks *Bronnen van kennis* voor de minor Musea, Erfgoed en Collecties van de vakgroep Kunstgeschiedenis.

Op 6 oktober organiseerde het Scaliger Instituut i.s.m. Scherpste-Diepte een lezing van dr. Larry Schaaf (Oxford University) over de foto's van Fox Talbot in de collectie van het Prentenkabinet.

Op 17 november organiseerde het Scaliger Instituut i.s.m. Anton van der Lem en Paul Hoftijzer de succesvolle en voor herhaling vatbare *Middag van het Oude Boek*: een programma waarin een aantal jonge Leidse (boek)historici de resultaten van hun veelzijdige onderzoek presenteerden. De middag werd georganiseerd in het teken van de *Week van het Oude Boek*.

Ontvangsten en inleidingscolleges

Door het Scaliger Instituut werden verschillende demonstratie- en inleidingscolleges verzorgd t.b.v. studenten uit Leiden, maar ook daarbuiten.

Colleges Geneeskunde

In 2015 werden door de Scaliger hoogleraar twee bijvakken voor studenten geneeskunde gegeven. Bij de bijvakken Geschiedenis van de geneeskunde en Geneeskunde in China werden de collecties van de UBL actief bij het onderwijs ingezet.

Outreach/Lezingen

Het Scaliger Instituut is een van de oprichters en partner in het cultureel-wetenschappelijk activiteitenprogramma in Leiden en omstreken Podium071 (www.podium071.nl). Podium071 biedt lezingen, presentaties en tentoonstellingen die voor een breed publiek toegankelijk zijn.

Overig

Externe financiering/fondsen

Koninklijke uitgeverij Brill:	Brill Fellowship € 6.000 per jaar
Uitgeverij Elsevier:	Elsevier Fellowship € 10.000 per jaar
Stichting Van de Sande:	Van de Sande Fellowship € 6.000 per jaar
Juynboll Stichting	Juynboll Fellowship € 1.000 per jaar
Isaac Alfred Ailion Foundation	Ailion Fellowship € 15.000 per jaar